

Decreet Duurzaam Gebruik van Pesticiden

Algemeen

- Verbod op het gebruik van pesticiden voor alle openbare besturen
- Verbod op het gebruik van pesticiden voor scholen, ziekenhuizen, kinderdagverblijven en zorginstellingen
- Vanaf 1 januari 2015

Afwijkingen

In specifieke omstandigheden kan er afgeweken worden van het verbod. Dit kan in twee types:

Aan de hand van bijlage 1 kan u vlot bepalen welk type afwijking en bijhorende procedure u nodig heeft.

Type 1-afwijkingen

Wanneer? In situaties waar er onvoldoende niet-chemische bestrijdingsmiddelen voorhanden zijn.

Dit zijn plagen en situaties die moeilijk bestreden kunnen worden en die (mogelijke) gevaren inhouden voor mens, milieu en veiligheid.

Procedures: Er zijn 3 procedures onder de type 1-afwijkingen, afhankelijk van de aard van het probleem.

- Procedure 1: De plaag/situatie die bestreden dient te worden staat op de lijst van de globale afwijkingen, of kan worden bestreden met pesticiden met micro-organismen als werkzame stof.

Verloop van de afwijkingsaanvraag - Procedure 1

Stap 1. U hebt een probleem met een ongewenste plant of dier dat niet op een alternatieve manier te bestrijden is.

U kijkt na of de soort die u wil bestrijden voorkomt op de lijst met globale afwijkingen en of u het product kunt gebruiken zoals bepaald in de randvoorwaarden.

In het jaar 2015 staan de volgende soorten op de lijst: Bruine rat, kolonievormende wespen, Japanse duizendknoop, Amerikaanse vogelkers en Reuzenberenklauw. Hieronder horen ook soorten die kunnen worden bestreden met pesticiden met micro-organismen als werkzame stof

Stap 2. Indienen van een afwijkingsdossier is niet nodig.

Stap 3. Onderzoek van de mogelijke impact van het gebruik en de afweging gebeurde vooraf.

Stap 4. U gebruikt het product zoals bepaald in de randvoorwaarden.

Stap 5. U houdt de gebruikte hoeveelheden bij gedurende de volgende 5 jaar.

Extra voor de Vlaamse overheidsinstellingen en lokale besturen:

Rapporteer voor 1 april van het volgende jaar via de online inventaris. In de online inventaris wordt het afwijkingsnummer gemeld dat te vinden is op de globale afwijkingslijst onder de vorm GL"jaar"-xx.

Procedure 2: De situatie zorgt voor acuut gevaar voor de volksgezondheid of veiligheid.

Verloop van de afwijkingsaanvraag - Procedure 2

Stap 1. U hebt een probleem dat een acuut gevaar inhoudt voor de volksgezondheid of de veiligheid van de mens.

U contacteert bij voorkeur een expert ter zake die u adviseert over hoe u het probleem kunt aanpakken.

U gaat na of chemische bestrijding de enige haalbare oplossing is.

Stap 2. U kunt op elk moment een dossier indienen.

Stuur een mail met "Afwijking P2 - Acuuut gevaar - 'naam aanvrager'" als onderwerp naar pesticidenreductie@vmm.be met het afwijkingsdossier als bijlage.

De afwijkingsaanvraag bevat volgende gegevens die u invult in het sjabloon dat te vinden is op de website via <http://www.zonderisgezonder.be/pesticiden-gebruiken/afwijking-van-verbod>:

1. waarom het gebruik van pesticiden nodig is;
2. een korte omschrijving waarom geen niet-chemische bestrijdingsmethodes kunnen worden gebruikt;
3. het voorgestelde product met het erkenningsnummer of toelatingsnummer, de dosis en de omvang van het gebruik in tijd en ruimte;
4. de gebruikswijze, met inbegrip van het maximumgebruik;
5. de handtekening van de verantwoordelijke

Scan het ingevulde document in en stuur dit document door als PDF.

Voeg eventueel foto's toe die de problematiek schetsen.

Stap 3. De VMM behandelt uw dossier. In deze periode kan de dossierbehandelaar u contacteren voor verduidelijking.

Stap 4. U wacht 24 uur.

Twee mogelijkheden:

1. u krijgt geen reactie op uw verzonden mail binnen de 24 uur en mag het product gebruiken;
2. u krijgt wél een reactie op uw verzonden mail:
  - a. u mag het product gebruiken;
  - b. u mag het product gebruiken met een aantal randvoorwaarden;
  - c. u krijgt een alternatief voorstel om het probleem te bestrijden.

U krijgt een afwijkingsnummer toegekend.

Stap 5. U houdt de gebruikte hoeveelheden bij gedurende de volgende 5 jaar.

Extra voor de Vlaamse overheidsinstellingen en lokale besturen:

Rapporteer vóór 1 april van het volgende jaar via de online inventaris. In de online inventaris wordt het afwijkingsnummer gemeld.

- Procedure 3: Andere probleemsituaties die niet ondergebracht kunnen worden onder procedure 1 en 2.

Verloop van de afwijkingsaanvraag - Procedure 3

Stap 1. In overleg met de verschillende diensten en experts maakt u het dossier op. Deze afwijkingsaanvraag moet goedgekeurd worden door de bevoegde verantwoordelijke of officiële

vertegenwoordiger. Voorbeelden zijn voor de gemeente: het college van burgemeester en schepenen; voor een agentschap: de Administrateur generaal.

Stap 2. U kunt op elk moment een dossier indienen.

Stuur een mail met "Afwijking P3 - Probleemsoort of veiligheidsprobleem- 'naam aanvrager'" als onderwerp naar pesticidenreductie@vmm.be met het afwijkingsdossier als bijlage.

De afwijkingsaanvraag bevat volgende gegevens die u invult in het sjabloon dat te vinden is op de website via <http://www.zonderisgezonder.be/pesticiden-gebruiken/afwijking-van-verbod>.

1. waarom het gebruik van pesticiden nodig is;
2. waarom er geen niet-chemische bestrijdingsmethodes kunnen worden gebruikt (uitgebreid);
3. welk product zal worden gebruikt met het erkenningsnummer of toelatingsnummer, de dosis en de omvang van het gebruik in tijd en ruimte;
4. de gebruikswijze, met inbegrip van het maximumgebruik.
5. de handtekening van de bevoegde verantwoordelijke.

Scan het ingevulde document in en stuur dit document door als PDF.

Voeg foto's toe die de problematiek schetsen.

Stap 3. De VMM behandelt uw dossier. In deze periode kan de dossierbehandelaar u contacteren voor verduidelijking, voor het aanleveren van bijkomende info of voor een overleg.

De gevraagde bijkomende info stuurt u via mail naar pesticidenreductie@vmm.be met als onderwerp:

"Afwijking P3 - Probleemsoort of veiligheidsprobleem- 'naam aanvrager' - bijkomende info". Duidelijke verwijzing naar het dossier is noodzakelijk om dit administratief op te kunnen volgen.

Stap 4. U wacht vooraleer u chemisch gaat bestrijden totdat u hiervoor bevestiging hebt ontvangen van de VMM. De uitspraak gebeurt uiterlijk 3 maanden na indienen van het afwijkingsdossier.

U krijgt een afwijkingsnummer toegekend. U houdt rekening met de randvoorwaarden.

Stap 5. U houdt de gebruikte hoeveelheden bij gedurende de volgende 5 jaar.

Extra voor de Vlaamse overheidsinstellingen en lokale besturen:

Rapporteer vóór 1 april van het volgende jaar via de online inventaris. In de online inventaris wordt het afwijkingsnummer gemeld.

Type 2-afwijkingen

Wanneer? Als pesticidenvrij beheer onevenredig hoge kosten met zich meebrengt.

Opgelet: Dit kan nooit in terreinen gelegen in een drinkwaterbeschermingszone of afgebakende oeverzone.

Procedures: Als er een omvormingsbeheer is gepland wordt procedure 4 gebruikt. In andere gevallen wordt procedure 5 gebruikt.

- **Procedure 4:** Er moeten investeringen gepland zijn die het pesticidenvrij beheer mogelijk maken. In de tussentijd kan, mits de aanvraag is goedgekeurd, het product gebruikt worden. De deadline voor het indienen van het omvormingsprogramma is 1 april 2014. Ontbrekende informatie kan aangeleverd worden tot 15 juli 2014.

Verloop van de afwijkingsaanvraag - Procedure 4

Stap 1. U maakt een omvormingsprogramma op in overleg met de verschillende diensten. Dit omvormingsprogramma moet bekrachtigd worden door de bestuurlijke verantwoordelijke of officiële vertegenwoordiger. Voorbeelden zijn voor de gemeente: het College van Burgemeester en Schepenen; voor een agentschap: de Administrateur generaal.

Stap 2. Dossier indienen via mail vóór 1 april 2014.

Stuur een mail met als onderwerp "Afwijking P4 - Omvorming - 'naam instantie' - volledig/onvolledig" naar pesticidenreductie@vmm.be met het afwijkingsdossier in bijlage.

Het afwijkingsdossier bestaat uit twee delen:

1. het formulier met de noodzakelijke administratieve gegevens, de samenvatting van de aanvraag en de handtekening van de officiële vertegenwoordiger van de instantie;
2. de inhoudelijke onderbouwing van het dossier;
  - a) via het ingevulde Excel-sjabloon;
  - b) met kaart(en) met inkleuring van de terreinen waar een verbod geldt na 1 januari 2015 en waar u nog pleksgewijs pesticiden wenst te gebruiken.

Alle noodzakelijke formulieren vindt u op de website via

<http://www.zonderisgezonder.be/pesticiden-gebruiken/afwijking-van-verbod>
Onvolledige dossiers kunnen aangevuld worden tot 15 juli 2014.

Stuur een tweede mail met als onderwerp "Afwijking P4 - Omvorming - 'naam instantie' volledig" naar pesticidenreductie@vmm.be en het volledige dossier in bijlage.

Stap 3. De VMM behandelt uw dossier. In deze periode kan de dossierbehandelaar u contacteren voor verduidelijking, het aanleveren van bijkomende info of voor een overleg. De gevraagde bijkomende info stuurt u via mail naar pesticidenreductie@vmm.be met als onderwerp: "Afwijking P4 - Omvorming - 'naam instantie' - bijkomende info". Duidelijke verwijzing naar het dossier is noodzakelijk om dit administratief op te kunnen volgen.

Stap 4. Vóór 1 oktober 2014 komt de reactie van de VMM. De afwijking geldt voor de volgende 3 jaar: 2015-2017. Indien geen meerjarenprogramma opgemaakt kan worden, kan slechts een afwijking voor een jaar verkregen worden.

U ontvangt een afwijkingsnummer.

Stap 5. U houdt de gebruikte hoeveelheden per locatie bij gedurende de volgende 5 jaar.

Extra voor de Vlaamse overheidsinstellingen en lokale besturen:

Rapporteer vóór 1 april van het volgende jaar via de online inventaris. In de online inventaris wordt per locatie gerapporteerd. Per locatie geeft u ook het afwijkingsnummer en het volgnummer.

Opgelet: de gegevens uit het Excel-sjabloon hebt u nodig om te rapporteren.

- **Procedure 5:** Dit kunnen terreinen zijn waar een probleemsituatie zich voordoet, waar de alternatieve bestrijding onevenredig hoge kosten met zich meebrengt en waar slechts eenmalig pesticiden nodig zijn om het terrein daarna op een efficiënte manier pesticidenvrij te beheren; of terreinen waar een omvormingsbeheer onevenredig hoge kosten zou meebrengen.

Verloop van de afwijkingsaanvraag - Procedure 5

Stap 1. In overleg met de verschillende diensten en experts maakt u het dossier op. Deze afwijkingsaanvraag moet bekrachtigd worden door de bevoegde verantwoordelijke of officiële vertegenwoordiger. Voorbeelden zijn voor de gemeente: het College van Burgemeester en Schepenen; voor een agentschap: de Administrateur generaal

Stap 2. U kunt op elk moment een dossier indienen.

Stuur een mail met "Afwijking P5 - Probleemterrein - 'naam aanvrager'" als onderwerp naar pesticidenreductie@vmm.be met het afwijkingsdossier als bijlage. De afwijkingsaanvraag bevat volgende gegevens uit:

1. waarom het gebruik van pesticiden nodig is;
2. waarom er geen niet-chemische bestrijdingsmethodes kunnen worden gebruikt (uitgebreid);
3. welk product zal worden gebruikt met het erkenningsnummer of toelatingsnummer, de dosis en de omvang van het gebruik in tijd en ruimte;
4. de gebruikswijze, met inbegrip van het maximumgebruik;
5. de handtekening van de bevoegde verantwoordelijke.

Die vult u in, in het formulier dat te vinden is op de website via

<http://www.zonderisgezonder.be/pesticiden-gebruiken/afwijking-van-verbod>.

Scan het ingevulde document in en stuur dit document door als PDF.

Voeg toe

1. foto's die de problematiek schetsen
2. kaart op schaal 1/2000ste met de inkleuring van het terrein.

Stap 3. De VMM behandelt uw dossier. In deze periode kan de dossierbehandelaar u contacteren voor verduidelijking, het aanleveren van bijkomende info of een overleg. De gevraagde bijkomende info stuurt u via mail naar pesticidenreductie@vmm.be met als onderwerp: "Afwijking P5 - Probleemterrein - 'naam aanvrager' - bijkomende info". Duidelijke verwijzing naar het dossier is noodzakelijk om dit administratief te kunnen opvolgen.

Stap 4. U wacht vooraleer u chemisch gaat bestrijden totdat u een uitspraak hebt ontvangen van de VMM. U krijgt een afwijkingsnummer toegekend.

U houdt rekening met de randvoorwaarden.

Stap 5. U houdt de gebruikte hoeveelheden bij gedurende de volgende 5 jaar.

Extra voor de Vlaamse overheidsinstellingen en lokale besturen:

Rapporteer vóór 1 april van het volgende jaar via de online inventaris. In de online inventaris wordt per locatie gerapporteerd. Noteer het afwijkingsnummer.

Fytollicentie

Algemeen

- Dit is een certificaat van de federale overheid, dat inhoudt dat u als professionele gebruiker, distributeur of voorlichter op een correcte manier met gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen kunt omgaan.
- Een fytollicentie wordt verplicht vanaf 25 november 2015 voor personen die:
  - gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik of toevoegingsstoffen aankopen, opslaan of gebruiken in het kader van hun beroepsactiviteiten;
  - voorlichting geven over gewasbeschermingsmiddelen of toevoegingsstoffen;
  - gewasbeschermingsmiddelen of toevoegingsstoffen verdelen of verkopen.
- Een fytollicentie wordt enkel toegekend aan natuurlijke personen. Als u voor een rechtspersoon werkt, dient u in eigen naam een aanvraag in.
- Het doel van de fytollicentie is dat de professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters op de hoogte zijn en blijven van nieuwe evoluties omtrent gewasbescherming, zodoende de risico's van deze producten voor mens, dier en leefmilieu zoveel mogelijk te beperken.
- Het standaardtermijn van een fytollicentie is 6 jaar, dit kan veranderen als u uw fytollicentie aanvraagt voor 25 november 2015.

Aanvragen

Types

Er zijn 5 types van fytollicenties, afhankelijk van het gebruik van de licentie:

- NP: Distributie van of voorlichting over producten voor niet-professioneel gebruik
- P1: Assistent professioneel gebruik
- P2: Professioneel gebruik
- P3: Distributie van of voorlichting over producten voor professioneel gebruik (een licentie P3 laat eveneens toe de taken uit te voeren van een licentie NP, P1 en P2)
- PS: Specifiek professioneel gebruik

Aan de hand van bijlage 2 kan u achterhalen welke licentie u vereist.

Aanvragen

Via <http://papplb.health.belgium.be/apexex/f?p=150:HOME:4121087380296605> kan u vanaf 1 september 2013 een elektronische aanvraag indienen.

Indien u voor 1 september 2015 aanvraagt geldt:

- Vroege aanvragers worden beloond met een langere geldigheidsduur.
- Overgangsmaatregelen gaan van kracht op basis van uw diploma/ervaring.

Overgangsmaatregelen: Op basis van diploma/ervaring kunnen personen die momenteel werkzaam zijn met de betreffende stoffen een licentie verkrijgen zonder een basisopleiding te volgen.

Vanaf 1 september 2015 zullen bovenstaande voorwaarden niet meer gelden en zal u een erkend diploma moeten hebben of moeten slagen voor een examen (al dan niet na het volgen van een opleiding) om een fytolicentie te kunnen verkrijgen.

Als u met tijdelijke of vaste krachten werkt, dan kunt u via uw eigen elektronische account een fytolicentie P1 voor deze assistenten aanvragen. Dit is uw verplichting als hun verantwoordelijke.

Kostprijs

Per geldigheidscyclus dient er voor de licenties NP en P3 een retributie van 220 euro betaald te worden. Voor professionele gebruikers (P1, P2 en PS) is de fytolicentie kosteloos.

Verlenging

Een fytolicentiehouders moet gedurende de geldigheidsduur van zijn licentie een aantal vormingsactiviteiten bijwonen om de licentie te verlengen. Deze vormingsactiviteiten zal de licentiehouders vanaf eind 2015 kunnen bijwonen.

Afhankelijk van het type van de licentie moet de fytolicentiehouders meer activiteiten bijwonen:

- P3 = 6 activiteiten
- P2 = 4 activiteiten
- P1 = 3 activiteiten
- NP = 2 activiteiten

Deze vormingsactiviteiten zullen ongeveer een halve dag in beslag nemen.

(Bron: www.fytolicentie.be)

Bijlagen

Bijlage 1: Beslisboom Afwijking

(Bron: VMM)

Bijlage 2: Bepaling Fytollicentie

(Bron: www.fytollicentie.be)

BESLISBOOM - AFWIJKEN VAN VERBOD GEBRUIK PESTICIDEN.

Je hebt een probleemsituatie op een terrein waarop een pesticidenverbod* geldt.

Is het probleem op te lossen via preventie en alternatieve bestrijdingsmethoden én zonder onevenredig hoge kost?

JA

Geen afwijking van het verbod

NEE

Geeft het probleem aanleiding tot één van onderstaande situaties:

- a) een plaag die een gevaar inhoudt voor de mens inzake volksgezondheid of hygiëne;
- b) een plaag die een gevaar inhoudt voor het milieu, de biodiversiteit of het vee;
- c) een situatie die een ernstige bedreiging vormt of kan vormen voor de veiligheid van de mens?

JA

TYPE 1 AFWIJING

Staat de probleemsoort op de Lijst met globale afwijkingen van 2015 én valt de bestrijding binnen de randvoorwaarden?

JA

Chemische bestrijding mogelijk volgens de methoden en randvoorwaarden opgenomen in de Lijst met globale afwijkingen van 2015. Procedure 1.

NEE

Kan de plaag bestreden worden met een pesticide met een micro-organisme als werkzame stof?

JA

Opgenomen in de Lijst met globale afwijkingen van 2015. Procedure 1.

NEE

Bestaat er een acuut gevaar voor volksgezondheid of veiligheid?

JA

Afwijkingsdossier indienen via Procedure 2 – Acuuut gevaar. Uitspraak na 24 uur

NEE

Afwijkingsdossier indienen via Procedure 3 – Andere probleemsoort

NEE

Is het terrein gelegen in een drinkwaterbeschermingszone of in een afgebakende oeverzone?

JA

Geen afwijking van het verbod

NEE

TYPE 2 AFWIJING

Is het probleemterrein heraangelegd na 2009 en normaliter dus getest met de pesticidentoets? Of wordt het nu alternatief beheerd.

JA

Slechts in uitzonderlijke gevallen is een afwijking mogelijk via Procedure 5 – Specifiek probleemterrein

NEE

Volstaat een éénmalige chemische behandeling om het terrein daarna pesticidenvrij te onderhouden?

JA

Afwijkingsdossier indienen via Procedure 5 – Specifiek probleemterrein

NEE

Maakt het terrein deel uit van de locatietypes 3 van het derde actieprogramma**?

NEE

Afwijking is in principe niet mogelijk.

JA

Worden er structurele maatregelen gepland om het terrein om te vormen voor een efficiënter pesticidenvrij beheer?

NEE

Afwijkingsdossier indienen via Procedure 5 – Specifiek probleemterrein

JA

Afwijkingsdossier indienen via Procedure 4 – Omvormingsprogramma tot 01/04/2014

Onderzoek het probleem en houd rekening met:

- de principes (1) voorkomen, (2) alternatieven (3) pas in laatste instantie chemische middelen;
- kosten.

* Een pesticidenverbod geldt voor specifieke terreintypes.

Welke bepaling geldt voor welk terrein vind je terug op <https://www.zonderisgezonder.be/archief/wetgeving>

** Het derde actieprogramma geldt vanaf 1 juli 2009 tot en met 31 januari 2014.

Dit programma bevat een opdeling van de terreinen van de openbare diensten opgedeeld in drie locatietypes .

- Locatietype 1: zijn die gebieden aangeduid als proefproject (minstens 20 % van het areaal);
- Locatietype 2: zijn die gebieden die goed lijken op de locatietypes 1 en bijgevolg ook pesticidenvrij beheerd kunnen worden;
- Locatietype 3: zijn die locaties die nog niet op een efficiënte manier pesticidenvrij te beheren zijn, die locaties moeten eerst omgevormd worden.

Info of vragen?

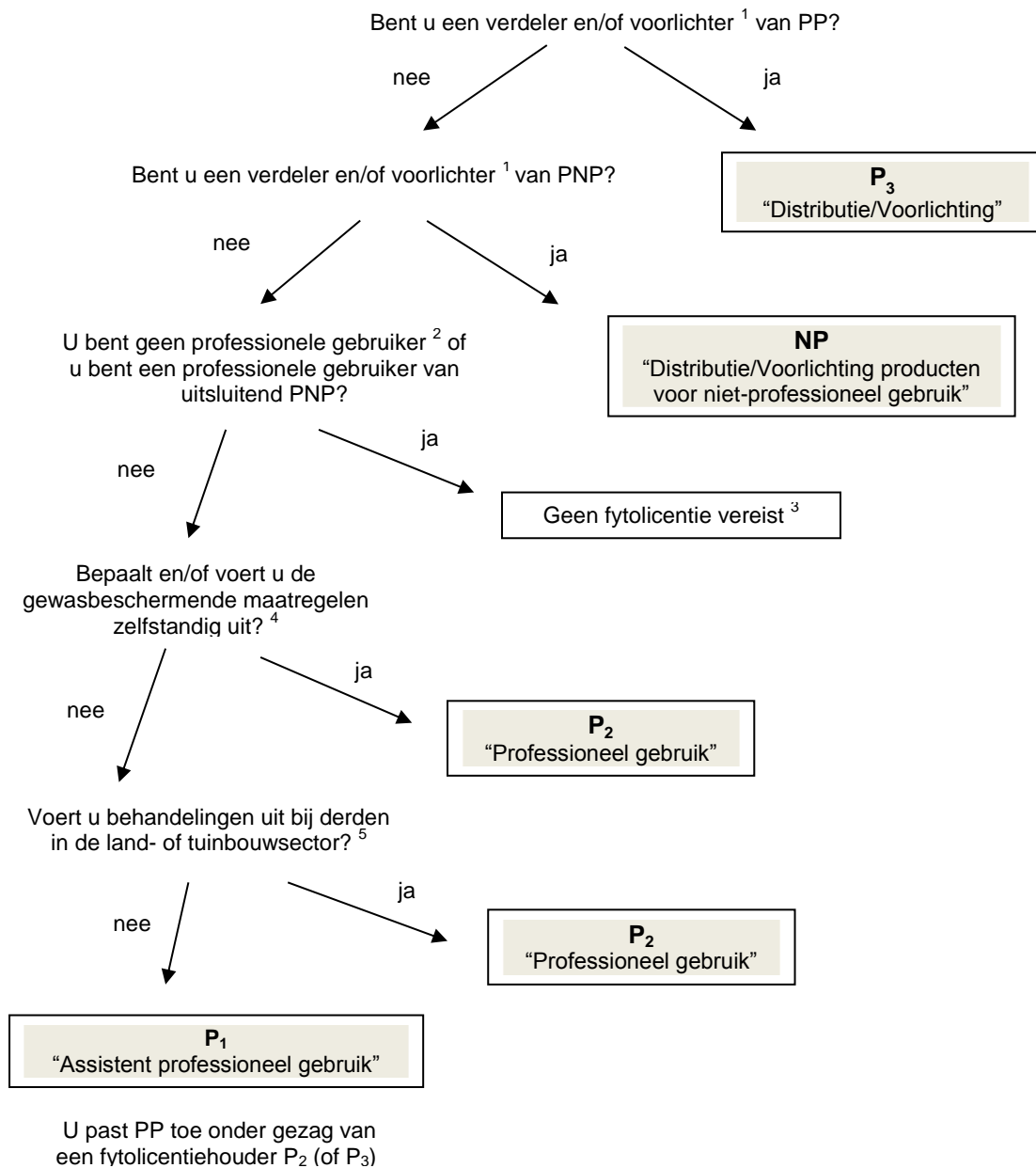
www.zonderisgezonder.be,
pesticidenreductie@vmm.be

Aan de hand van onderstaande figuur kan u uw nodige fytolicensie bepalen.

PP = gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik en toevoegingsstoffen
 PNP = gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik

Figuur 1. Bepaling vereiste fytolicensie.

¹ Voorlichters die een individueel, commercieel (met oogmerk van verkoop en/of tegen vergoeding) advies verlenen.
² Elke persoon die gewasbeschermingsmiddelen of toevoegingsstoffen gebruikt in het kader van zijn beroepsactiviteiten.
³ Opgelet! PP mogen enkel worden toegepast door professionele gebruikers met een geschikte fytolicensie.
⁴ U bepaalt en/of voert de gewasbeschermende maatregelen zelfstandig uit. Dit houdt in dat u bv. de keuze van het product, de bepaling van de toe te passen dosis, het tijdstip en de plaats van toepassing, en de toe te passen voorzorgsmaatregelen zelf bepaalt.
⁵ De tuinbouwsector wordt hierbij gedefinieerd als de groenteteelt, fruitteelt- en sierteeltsector. Tuinaannemers vallen niet onder deze definitie.